

Шушкова Ю., к.е.н., доцент
Львівський національний університет
імені Івана Франка, м. Львів, Україна

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Сучасні умови глобалізації економічних відносин та загострення міжнародної конкуренції вимагають застосування нових ефективних підходів до пошуку та задіяння чинників, насамперед для підприємств у галузях економіки, які забезпечують та дозволяють формувати конкурентні позиції національного господарства і інших галузей реального сектору економіки. Саме через масштабне технологічне переналаштування промислового комплексу на нові стандарти функціонування і розвитку країна здатна сформувати більш стабільну та стійку економіку, досягнути високого рівня самодостатності та економічної самостійності. Тут також важливо, щоб увесь комплекс прийняття та реалізації прогресивних управлінських рішень був системним, передбачуваним та узгодженим у відповідності до дії норм і принципів ринкового конкурентного середовища. Відповідно, формування векторів політики реіндустріалізації підприємств слід планувати і в подальшому реалізовувати в рамках корпоративних стратегій та програм.

Очевидно, що стратегічне планування політики розвитку високотехнологічних підприємств вимагає чіткого визначення пріоритетів, за якими відбуватиметься адміністрування інноваційними процесами на мікро рівні. Зокрема, стратегічні пріоритети варто розглядати як орієнтир утвердження у системі програмування впорядкованої структури та шляхів слідування в рамках системних передумов і дієвих механізмів для їх реалізації. Декларування складу стратегічних пріоритетів дозволяє сформувати комплексне бачення майбутніх тенденцій на ринку інновацій та технологій, необхідних супутніх реформ, інструментів, ув'язки інтересів інституцій різних сфер та рівнів управління в руслі політики науково-технологічного розвитку та економічного зростання на засадах інноваційно-технологічного розвитку підприємства.

Водночас у політиці розвитку високотехнологічних підприємств для збереження принципів системності, виваженості, комплексності стратегічні пріоритети повинні строго підпорядковуватися її меті. Стосовно реіндустріалізації підприємств на засадах технологічної модернізації, то мета політики повинна відображати кінцеву ціль регулювання, але й мати проєкцію на способи становлення його конкурентоспроможності, забезпечення необхідних функціональних змін.

Однозначно, що основною реіндустріалізації має стати інтенсивне технологічне переоснащення та модернізація підприємств, розвиток енерго- та ресурсоефективного виробництва, яке дозволяє більш повно використовувати виробничо-ресурсні потужності та матеріально-технологічну базу як ключові чинники забезпечення конкурентоспроможності бізнесу.

Процеси реіндустріалізації повинні стосуватися діяльності підприємств в

усіх галузях реального сектору економіки, а не переважно сфери матеріального виробництва. Підтвердженням цього є швидке зростання сфери ІТ-послуг, частка якої у ВВП України складає майже 4,0 % і за експертними припущеннями за декілька років перевищить 6,0 %. Втім, для країн із низьким рівнем інноваційного розвитку, до яких відноситься й Україна, першочергово основні зусилля варто направляти на технологічну модернізацію базових галузей економіки, насамперед із високим рівнем доданої вартості. Така послідовність державної політики обумовлена сучасним станом локалізації основного ресурсного потенціалу у відповідних галузях. У підсумку такий підхід дозволяє якісно розподілити наявний капітал та ресурси, адже передбачає технологічне оновлення як базових галузей економіки, так і швидко прогресуючих.

Таким чином, пріоритетне значення у контексті реіндустріалізації підприємств України на засадах технологічної модернізації має створення нових об'єктів виробництва високотехнологічної продукції, застосування у промисловості інновацій вищих технологічних укладів, підвищення інноваційної активності у базових галузях економіки, утвердження експортоорієнтованого високотехнологічного вітчизняного виробництва, створення і збільшення обсягів діяльності інтегрованих виробничо-торговельних та науково-технологічних систем (рис. 1).

Стратегічною метою політики реіндустріалізації підприємств України має стати технологічна модернізація існуючих та формування нових галузей реального сектору економіки як базису конкурентоспроможності національного господарства.

При цьому реалізація політики реіндустріалізації підприємств на засадах технологічної модернізації забезпечується сформованістю базових умов та їх узгодженням з стратегічними пріоритетами реіндустріалізації.

З огляду на це, стратегічні пріоритети політики розвитку високотехнологічних підприємств стосуються:

- створення нових виробництв у високотехнологічних галузях з наявним ресурсним потенціалом;
- зростання частки вітчизняних виробництв із застосуванням технологій п'ятого та шостого технологічних укладів;
- збільшення обсягів промислового виробництва в базових галузях економіки за рахунок створення нових виробництв з технологічними інноваціями;
- зростання частки промислових підприємств, які впроваджують продуктивні та технологічні інновації;
- збільшення обсягів та частки виробництва і реалізації інноваційної продукції (послуг);
- нарощування експорту високотехнологічної продукції;
- більшення кількості інтегрованих структур, що здійснюють виробництво і збут високотехнологічної продукції (послуг) за участі промислових підприємств та суб'єктів секторів ІТ, інновацій, інвестицій та НДДКР.

Реалізація політики в такій системній сфері, як технологічна модернізація економіки, опирається на сформоване в країні інституціональне забезпечення

державного регулювання. Причому, його дієвість тісно корелює з повноцінністю формування. За таким принципом необхідною є реалізація узгодженої системи інституціональних (інституційно-правових, інституційно-економічних, інституційно-організаційних, інституційно-інфраструктурних та інституційно-ментальних) інструментів за такими складовими аспектами державної політики, як формування інтелектуального капіталу, розвиток системи вищої освіти, підвищення ефективності наукових досліджень, реалізація стратегічних національних науково-технічних програм, формування повноцінної інфраструктури технологічної модернізації економіки.

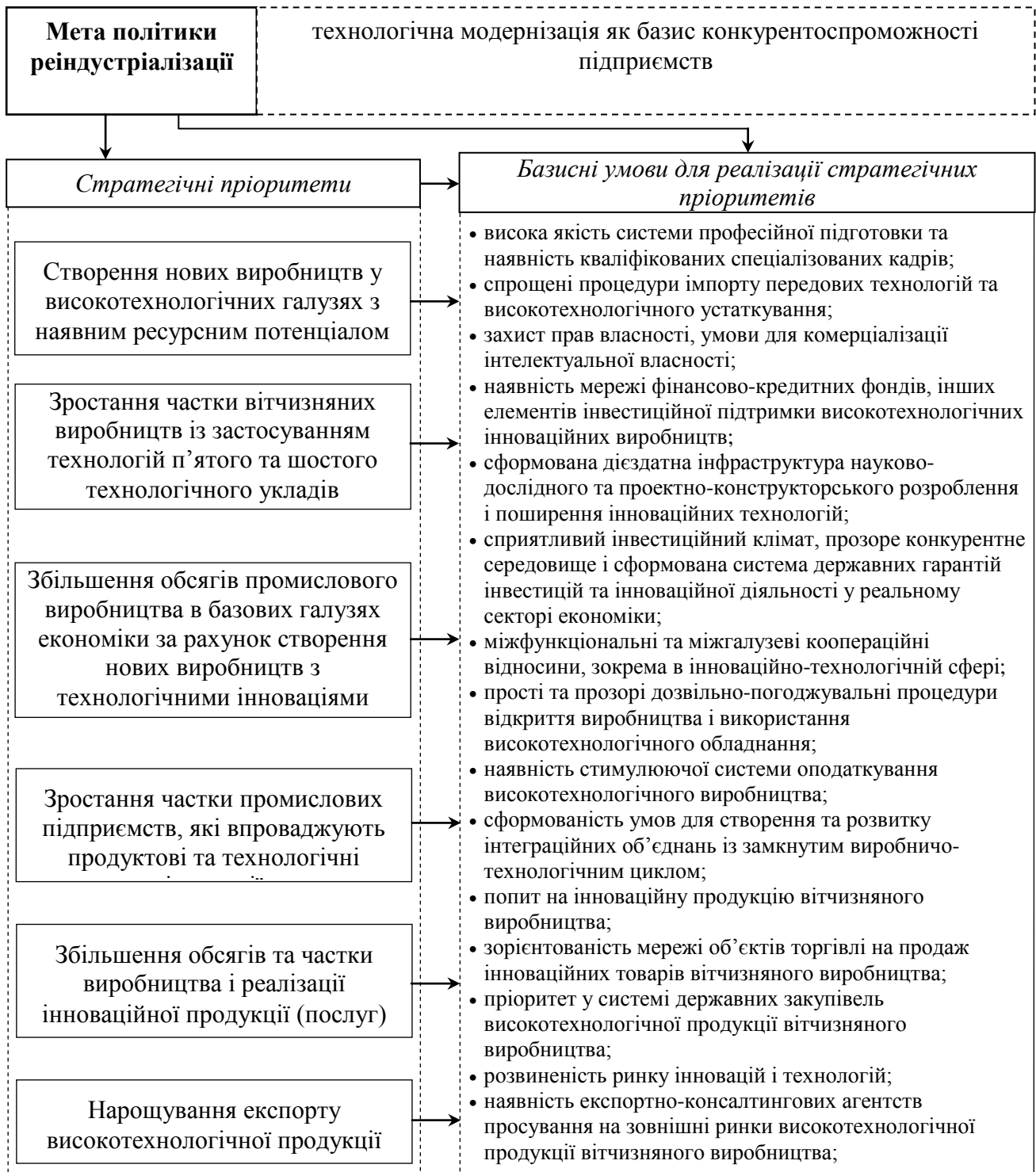

Рис. 1. Стратегічні пріоритети реіндустріалізації економіки України на засадах технологічної модернізації

Використана література:

1. Rugman A.M. Porter Takes the Wrong Turn // Business Quarterly, 1992. – Vol. 56. – № 3. – P. 59-64.
2. Cho D.S. A dynamic approach to international competitiveness: The case of Korea // Journal of Far Eastern Business, 1994. – P. 17-36.

Ющишина Л., к.е.н, доц.
СНУ ім. Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

ЗАГОТІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Вступ. Цукрова промисловість в Україні відноситься до традиційних сфер господарювання, посідаючи особливе місце у структурі національної економіки. Визначаючи роль та місце галузі слід зазначити, що стан та розвиток цукрових заводів країни має міжгалузевий характер, виходячи з їх впливу на переробну, хімічну, фармацевтичну, кондитерську, хлібопекарну, молочну, виноробну, спиртову, консервну та інші галузі харчової промисловості, соціальну інфраструктуру тощо.

Заготівля сировини для підприємств цукрової промисловості є визначальним чинником у результатах роботи підприємства і направленим на розширення його діяльності. У системі заготівель зосереджуються всі важливі результати виробничої діяльності підприємства. Правильно розроблена економічна стратегія може не мати успіху для підприємства, якщо система заготівель не відповідатиме поставленим для підприємства завданням.

Основна частина. На сьогодні склалася ситуація, що бурякопереробні підприємства ведуть боротьбу за постачальника цукросировини, складаючи договори контрактації з географічно віддаленими бурякосійними господарствами. Це призводить до збільшення логістичних витрат, завантаження доріг загального користування, їх пошкодження, збільшення викидів вихлопних газів і підвищення собівартості готового цукру, що відповідно негативно впливає на його роздрібну ціну. Технологічні особливості роботи цукрових заводів вимагають суворого дотримання технології виробництва, термінів виконання робіт, ритмічності роботи, рівня кваліфікації персоналу, якості та конденційності сировини.

Як зазначає Доронін А.В., «середньодобове виробництво цукру на заводах визначається не лише їх виробничою потужністю, а й рівнем продуктивності праці, матеріалотехнічним оснащенням та ритмічністю забезпечення агросировиною» [2].

На думку Беленкова М. І., Рагуліної І. І., «важливим фактором підвищення ефективності виробництва сировини і цукру є невідкладне зниження собівартості